

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Så funkar EU

Vad vet du om EU?

Vilken bild får du upp när du hör ordet EU?

Är det viktigt att lära sig om EU?

Visste du detta om EU?

- Första byggstenen är Europeiska kol- och stålunionen 1952
- EU har 27 medlemsländer
- Sverige har varit medlem sedan 1995
- Storbritannien var det första landet att lämna EU
- EU har 24 officiella språk
- Alla medlemsländer betalar en avgift till EU:s budget. Cirka 90 procent av pengarna går tillbaka till medlemsländerna i form av olika stöd och program – ett exempel är Erasmus+
- EU har 446 miljoner invånare och har därmed den tredje största befolkningen i världen efter Kina och Indien
- EU är den största inre marknaden i världen
- EU är den största biståndsgivaren i världen

Varför ska vi lära oss om EU?

- Första byggstenen är Europeiska kol- och stålunionen 1952
- EU har 27 medlemsländer
- **Sverige har varit medlem sedan 1995**
- Storbritannien var det första landet att lämna EU
- EU har 24 officiella språk
- **Alla medlemsländer betalar en avgift till EU:s budget. Cirka 90 procent av pengarna går tillbaka till medlemsländerna i form av olika stöd och program – ett exempel är Erasmus+**
- EU har 446 miljoner invånare och har därmed den tredje största befolkningen i världen efter Kina och Indien
- **EU är den största inre marknaden i världen**
- **EU är den största biståndsgivaren i världen**

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Vad är EU?

Fyra olika perspektiv

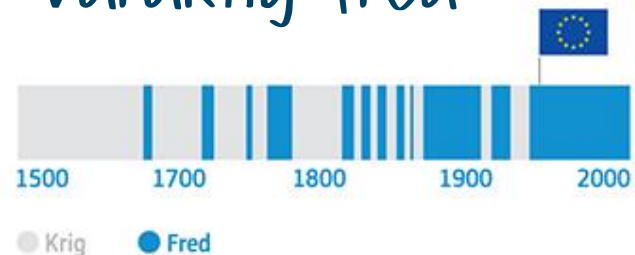

Perspektiv I: EU är ett fredsprojekt

EU växte fram efter att andra världskriget hade ödelagt Europa. När länder handlar med varandra och människor integreras vill ingen kriga. Kostnaden blir helt enkelt för hög.

2012 fick EU Nobels fredspris för sitt arbete för fred, försoning, demokrati och mänskliga rättigheter i Europa.

70 år av
varaktig fred

Perspektiv 2: EU är ett samarbete mellan medlemsstater

Gemensamma utmaningar kräver gemensamma lösningar.

Tillsammans är EU:s medlemsländer en starkare röst i världspolitiken och i internationell handel.

EU står för 60 procent av världens bistånd. Det gör EU till världens största biståndsgivare.

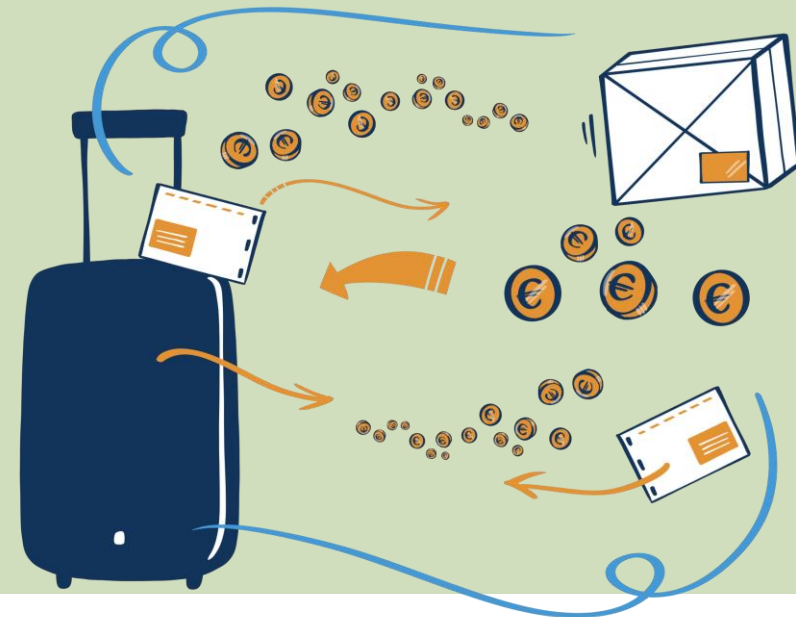

Perspektiv 3: EU handlar om fri rörlighet

EU bygger på de fyra friheterna: Fri rörlighet för människor. Fri rörlighet av varor. Fri rörlighet av tjänster. Fri rörlighet av kapital. - Grundidén är att alla EU-medborgare ska kunna resa, arbeta, studera och handla fritt och på lika villkor i hela EU.

För att den gemensamma inre marknaden ska fungera behöver EU:s medlemsländer komma överens om gemensamma lagar och regler.

Genom den fria handeln inom EU blir ekonomin starkare och priserna sjunker. Genom sin regionalpolitik satsar EU stora pengar på att skapa tillväxt och jobb (bland annat för unga) och stödja regioner, även i Sverige.

Perspektiv 4: EU = EU:s värderingar

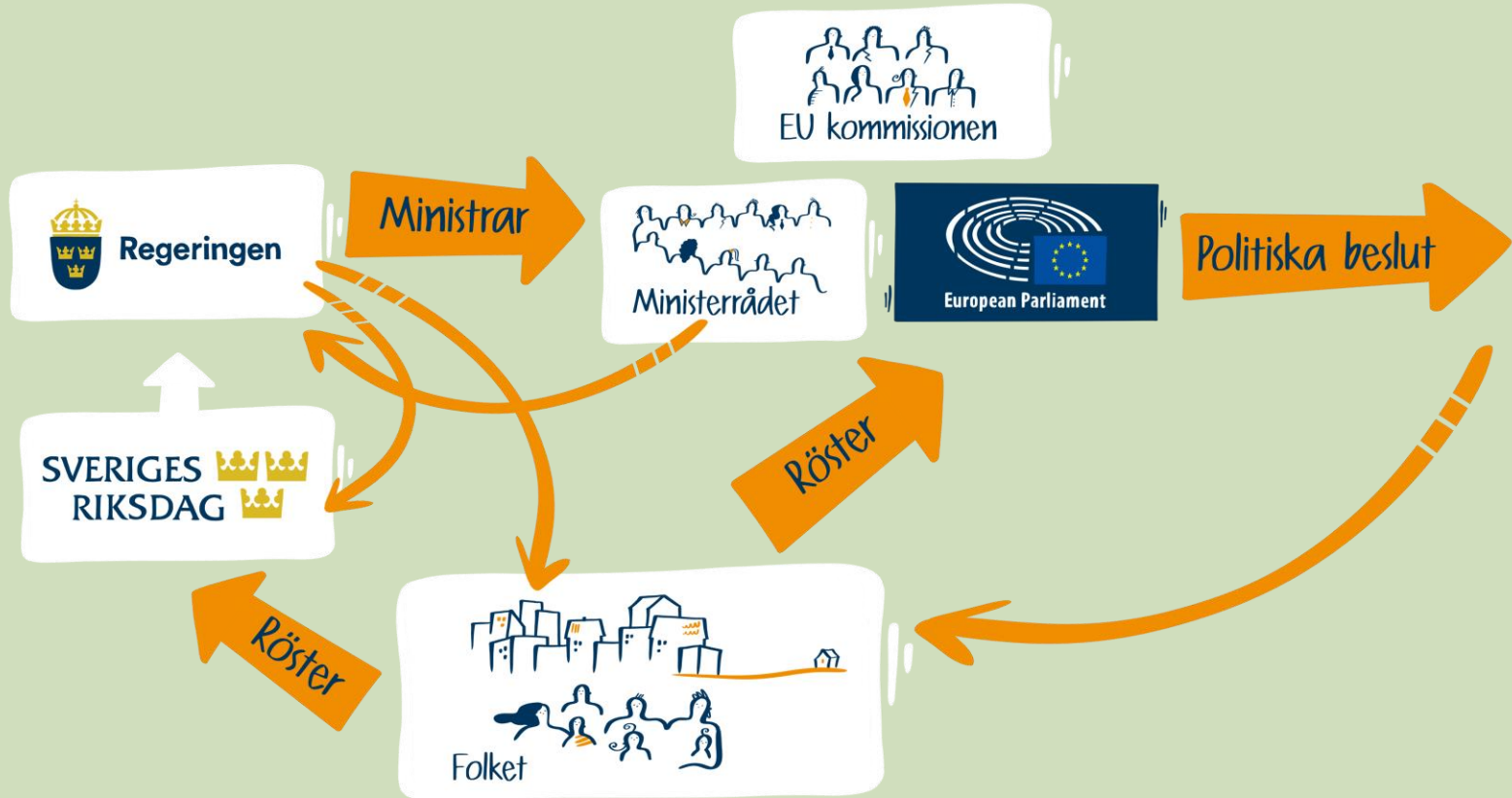
EU:s värderingar är människans värdighet; frihet; demokrati; jämlikhet; rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter.

EU:s beslutprocess har också blivit mer och mer demokratisk. Sedan 1979 kan EU:s medborgare välja representanter direkt till Europaparlamentet och nu är Europaparlamentet med och fattar de flesta EU-beslut.

Genom att fler länder har blivit medlemmar i EU har EU säkerställt en demokratisk stabilitet i hela Europa.

Ett politiskt system

EU kostar – är det värt pengarna?

90 procent av EU:s budget betalas tillbaka till EU:s medlemsländer genom EU-stöd och gemensamma satsningar. Vissa länder får mer och andra får mindre. Sverige är ett av de länder som betalar in mer i EU:s kassa än vad vi får ut. De senaste fem åren har Sverige betalat 24- 44 miljarder kronor om året till EU och fått tillbaka 10- 13 miljarder kronor.

Vad tycker du? – är det värt pengarna för Sverige att vara medlem i EU? Varför/varför inte? Hur påverkar Brexit Sveriges medlemsavgift?

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Vad gör EU?

5 viktigaste samhällsfrågorna för unga*

Sjukvård

Utbildning

Migration

Klimat

Jämställdhet

*Resultat från rapporten Unga med attityd, MUCF 2019

Exempel på EU-lagar

Sjukvård	Genom europeiska sjukförsäkringskortet har alla européer rätt till akut sjukvård i andra EU-länder på samma villkor som medborgarna där. Rätten beskrivs i en förordning.
Utbildning	Du har rätt att bo i det EU-land där du studerar under hela studietiden om du uppfyller vissa villkor. Rätten beskrivs i ett EU-direktiv.
Migration	Enligt FN:s och EU:s regler är flyktingstatus en internationellt erkänd status. EU-lagen - Dublinförordningen avgör var inom EU, ansökan ska prövas.
Klimat	Genom ett EU-direktiv förbjuds engångsplast som plastbestick och plasttallrikar, med start 2021.
Jämställdhet	EU klubbade 2019 igenom ett direktiv om 4 månaders föräldraledighet per förälder där 2 månader inte går att flytta över . Det är en radikal förändring i de flesta EU-länder, även om Sverige har 3 reserverade månader.

Exempel på mål uppsatta av EU

Sjukvård	Den europiska barngarantin ska garantera att varje barn i Europa som riskerar fattigdom eller social utestängning har tillgång till de mest grundläggande rättigheterna som hälso- och sjukvård och utbildning.
Utbildning	Ungdomsstrategin har 11 ungdomsmål som Europas unga har bestämt genom EU:s ungdomsdialog. Ett av målen handlar om lärande av god kvalitet.
Migration	EU-kommissionen vill hantera migrationen bättre och skapa en moderniserat asylsystem.
Klimat	EU ska sträva efter att bli världens första klimatneutrala kontinent.
Jämställdhet	Genom den Europeiska Sociala Pelaren vill EU säkra jämställdhet. Kvinnor ska ha rätt till lika lön för likvärdigt arbete.

Exempel på stödprogram från EU

Sjukvård	Genom forskningsfonden Horisont 2020 kan forskare söka bidrag för att hitta lösningar på Covid-19.
Utbildning	Erasmus+ är EU:s program för utbildning, ungdom och sport. Förutom student- och elevutbyten kan ungdomar åka iväg utomlands på utbyten och projekt. Inom Europeiska solidaritetskåren kan unga 18-30 år åka som volontär till ett annat EU-land.
Migration	Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) ska bidra till en fungerande migrationspolitik som värnar asylrätten.
Klimat	Programmet Life ger finansiering för projekt som syftar till att skydda miljön och klimatet.
Jämställdhet	Programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap finansierar projekt för jämställdhet och mot våld mot kvinnor.

Varför samarbeta?

Varför tror du att EU-länderna har bestämt att göra de här satsningarna tillsammans istället för var för sig?

Vilka slags frågor är omöjliga för Sverige att lösa på egen hand utan EU-samarbetet?

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Hur stiftar EU lagar?

-så förbjöds engångsplast

De lagstiftande institutionerna i EU

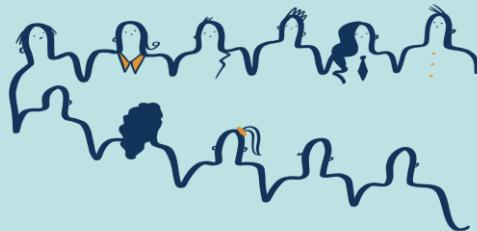

EU-kommissionen

Är helt oberoende. Varje medlemsland utser en kommissionär (från Sverige sitter Ylva Johansson) som sedan måste godkännas av Europaparlamentet.

Den enda institution som kan föreslå ny EU-lagstiftning.

Följer upp att EU:s lagar efterföljs i medlemsländerna.

Ministerrådet

Representerar EU:s medlemsländer. Här träffas ministrar från varje EU-land – miljöministrarna i miljørådet osv.

Stiftar EU:s lagar tillsammans med Europaparlamentet och samordnar ländernas politik.

Europaparlamentet

Representerar EU:s medborgare. Här sitter 705 parlamentariker, varav 21 från Sverige. Vart femte år är det val till Europaparlamentet.

Stiftar EU:s lagar tillsammans med ministerrådet.

Europaparlamentsvalet

EU har en stor påverkan på politiken i Sverige. I kommuner berörs nästan hälften av frågorna av EU.

Samtidigt är det fortfarande väldigt få som röstar i EU-valet. I riksdagsvalet 2018 deltog 87% av svenskarna medan i EU-valet året efter röstade bara 55%.

Varför tror du att så många färre röstar i Europaparlamentsvalet?

Så förbjöds engångsplast i EU

- 30 procent av plasten återanvänds. 80 procent av det skräp som hamnar i haven är plast.
- Miljöorganisationer i Europa gick samman med ett förslag till EU-kommissionen om att helt förbjuda engångsplastartiklar för att minska miljöförstöringen i Europa.
- **Den 21 maj 2019 beslutade EU att, från och med 2021, helt förbjuda plasttallrikar, plastbestick, sugrör och många andra engångsartiklar.**

Så här gick det till, från förslag till beslut!

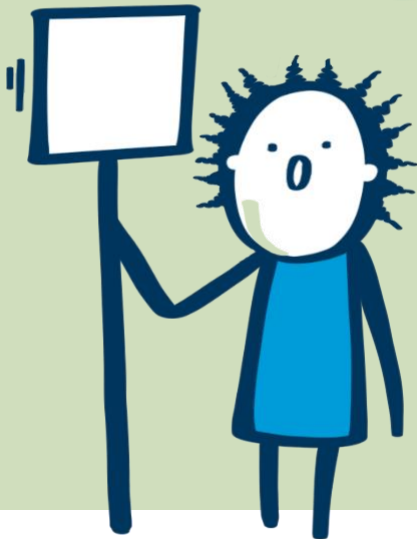
Från förslag till beslut

1. Medborgare, intressegrupper och experter konsulterades om lagförslaget.

2. EU-kommissionen lade fram ett formellt lagförslag till Europaparlamentet och (miljö)ministerrådet i maj 2018.

3. Europaparlamentet och (miljö)ministerrådet gjorde ändringsförslag och förhandlade sedan fram en kompromiss som de klubbade igenom i juni 2019.

4. Nu är förbudet mot engångsplastartiklar verklighet! Det är nu upp till Sveriges riksdag, regioner och kommuner att implementera EU-lagen i Sverige.

mucf
.se

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Hur hänger du,
Sverige och EU
ihop?

Mycket av EU-politiken sker på hemmaplan.

Olika typer av förhandlingar

Riksdagen är Sveriges lagstiftande institution

Riksdagsutskottet följer arbetet i EU

I **EU-nämnden** pratar riksdagen och regeringen om vad Sverige ska rösta i ministerrådet

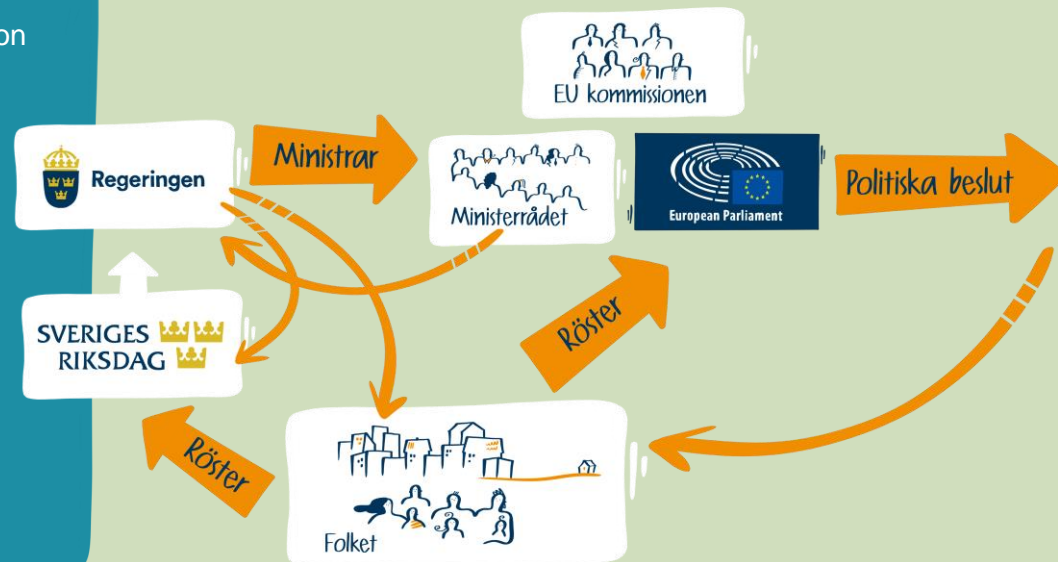
Regeringens ministrar röstar därefter i **ministerrådet**

Europaparlamentet röstar

Regeringen skriver en proposition som lämnas till riksdagen

Riksdagen debatterar och röstar

Sverige har en ny lag

Riksdagen, regeringen och EU

Regeringen **representerar**.

Riksdagen **granskar**.

Riksdagen **beslutar**.

SVERIGES
RIKSDAG

Riksdagen, regeringen och EU

Vem ser till att lagen blir
verklighet?

Regeringen, myndigheter, regioner
och kommuner implementerar

SVERIGES
RIKSDAG

**EU:s ungdomsstrategi ställer tillexempel krav på att
Sverige behöver ta fram en handlingsplan**

Sverige och EU

Ungefär hälften av alla frågor som kommunen hanterar har på ett eller annat sätt med EU att göra. Det handlar inte bara om lagar och regler som EU har beslutat om och som Sverige måste följa. Det kan också handla om pengar och stöd som EU ger till kommuner i Sverige för att driva olika projekt, till exempel ungdomsutbyten inom Erasmus+.

Känner människor till vad och hur EU påverkar Sverige och människors liv?

Tycker du att det är viktigt att de som bor i Sverige känner till hur EU påverkar, eller spelar det ingen roll?

SVERIGES
RIKSDAG

Regionen och EU

Sveriges regioner

- 21 regioner
- styrs av regionfullmäktige som består av direktvalda politiker
- ansvarar och tar beslut i frågor om sjukvården, kollektivtrafik och regionens tillväxt och utveckling.
- EU påverkar sammanslaget lite mer än hälften av en regionfullmäktiges dagordning
- kan söka bidrag från EU:s program och fonder
- behöver följa EU:s lagar gällande till exempel offentlig upphandling

Regionen, kommunen och EU

Europeiska region kommittén

- rådgivande och kan ge rekommendationer utifrån ett lokalt och regionalt perspektiv
- 12 av totalt 329 ledamöter representerar svenska kommuner och regioner.
- EU-kommissionen och ministerrådet måste rådfråga kommittén i frågor som påverkar den lokala och regionala nivån till exempel
- Europeiska regionala utvecklingsfonden. ungdomsfrågor, kultur och idrott, miljö, energi och klimatförändringar, transport, och folkhälsa.

Kommunen och EU

- 290 kommuner
- Kommuner är representerade i EU genom Regionkommittén
- Kommuner kan delta i EU-kommissionens samråd och föra fram sin åsikt i en fråga
- Kommuner kan ha kontor i Bryssel och försöka föra fram sin kommuns åsikter direkt till de som arbetar i EU:s institutioner
- Kommuner kan söka finansiering från EU:s program och fonder.

Kommunen och EU

- Flera av EU:s beslut påverkar kommuner. Det gör att kommunerna är en aktör som faktiskt ser till att EU:s beslut blir verklighet och kommunen har därmed möjlighet att tolka och bestämma hur EU-lagarna ska följas.
- Genom att rösta på representanter i din kommun kan du vara med och påverka EU-beslut.

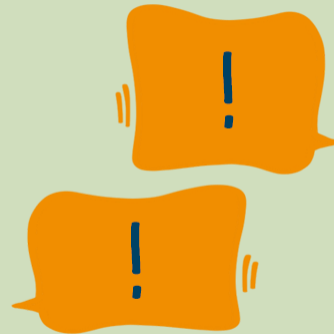
Hur kan du påverka EU-politiken?

Din rösträtt

Starta eller skriv på ett medborgarinitiativ

Konsultationer

Kontakta politiker